

vil medtage, og hvad man vil forbigaa, hvad den Æne anser det for rigtigt og magtpaaliggende at meddele, medens den Anden derimod ikke bryder sig derom osv. Jeg forudsier derfor, at naar man vil indføre Examenkommissioner paa den Maade som der her er Tale om, saa vil Følger deraf blive, at Examensstudierne ikke længere kunne blive ved Universitetet. Universitetet kan ikke og vil ikke holde paa dem og har heller ingen Grund til at gjøre det, og deraf tror jeg, der vil opstaa Følger, som ville være høist skadelige for vor Embedsstands hele Stilling og aandelige Udvikling. Det vil saa blive mere og mere almindeligt, at Forberedelsen til de ved Examenkommissionerne afholdte Prøver vil gaa over til Manufakturere og andre Folk, som sætte sig det til en Hovedopgave at bivaane Prøverne og lægge Mærke til, hvilke Spørgsmaal der bliver gjort, for derefter at kunne danne sig et System, der nogenlunde harmonerer med Examenkommissionernes formodede System. Jeg tror, at dette er en afgjort Sag. Og naar man urgerer saa mange andre Hensyn, naar man saaledes har sagt, at under de nuværende Forhold blive de Studerende overlæstede, at der fordras for Meget ved Examen, og at Studietiden vræxer for meget og derfor bør indskrænkes, saa vil jeg dertil svare, at dels kunne alle disse Ting afhjælpes paa anden Maade, og dels er det efter min Formening underordnede Spørgsmaal i Sammenligning med det Hovedspørgsmaal, hvilken Stilling man egentlig mener, at Universitetet for Fremtiden skal indtage overfor de vordende Embedsmænd. Det er ikke muligt, tror jeg, at bevare en lignende Stilling som den, der nu finder Sted, altsaa at der ved Universitetet i det Væsentlige gives en fuldstændig Veiledning til Embedsstudierne, naar man faar Examenkommissioner; jeg tror ikke, at noget virkeligt brugbart Middel kan paavises til at vedligeholde Baandet og Forbindelsen mellem disse to Institutioner. — Jeg nævnte før, at man ikke ved skrevne Anvisninger kunde begrænde enten Examenkommissionerne eller Docenterne uden at løbe de allerstørste Farer i andre Retninger, og naturligvis kan der endnu mindre være Tale om, at man skulde

kunne opnaa det tilsigtede Resultat ved at paalægge de Studerende ligesom en Tvang til at gaa paa Forelæsninger. Det er Noget, som der ikke kan være Tale om i vore Tider; selv om man vilde sætte en saadan Bestemmelse ind i Loven, at de Studerende ikke maatte gaa op til Examen, uden at have hørt Forelæsninger i bestemte Sag, saa tror jeg ikke, at en saadan Bestemmelse kunde overholdes i vore Tider. Det tror jeg, Enhver, der kjender noget til Forholdene ved Universitetet og navnlig ved de mere besøgte Fakulteter, vil indrømme, ikke kan overholdes, ligesom det ogsaa i sig selv vilde være fuldstændig urimeligt at opstille en saadan Fordring. — Jeg tror derfor, at der er saa store Betænkeligheder forbundne med denne Bestemmelse om Examenkommissioner, at jeg vil stemme imod den, skjøndt jeg forøvrigt meget godt indser, at der er særdeles vægtige Grunde ogsaa for Universitetet til at tage Loven, saaledes som det nu i andre Henseender er lykkedes at faa den fra det andet Thing.

Ordføreren: Ja, det gjør mig naturligvis ondt, at den ærede Landsthingsmand ikke vil kunne stemme for Fællesudvalgets Indstilling, hvorved denne nu i 7 Aar forhandlede Sag omsider kan bringes til en, som jeg tror, ganske heldig Afslutning; men jeg haaber, at ikke mange af Thingets Medlemmer ville følge hans Exempel. Til nu paany at optage Diskussionen om Examenkommissioner er der jo ikke for mig nogen stor Anledning paa det Punkt i Sagens Behandling, hvortil vi nu ere komne, og jeg skal derfor indskrænke mig til nogle faa Bemærkninger. Det ærede Medlem har fuldkommen Ret i, at Forfælleren imellem den Affattelse, som der nu foreslaas given § 9, og den, som Paragrafen fik ved Landsthingets sidste Afstemning, er den, at der efter den nu foreslaaede Affattelse ikke behøves nogen ny Beslutning af eller Forhandling med Rigsdagen for at indrette Examenkommissioner. Det er Noget, som jeg i de Ord, hvormed jeg for anbefalede Indstillingen, selv indrømmede. Men jeg tror, at den høitærede Minister havde fuldkommen Ret, naar han sagde, at dersom den Institution, som han nu ved den foreslaaede